

Ovaj je informativni članak pripremljen u suradnji s *Vijećem javnih bilježnika Europske unije (CNUE)*.

1 Na koji se način može sačiniti raspolaganje imovinom zbog smrti (oporuka, zajednička oporuka, ugovor o nasljeđivanju)?

Osim u određenim posebnim slučajevima (članci 4:97-107 Građanskog zakonika (*Burgerlijk Wetboek*)), oporuka se može sastaviti samo u obliku javnobilježničke isprave ili rukom napisane izjave namjere predane na čuvanje javnom bilježniku (članak 4:94 Građanskog zakonika). Ne prihvaćaju se oporuke koje je sastavilo dvoje ili više oporučitelja (članak 4:93 Građanskog zakonika). Ne prihvaćaju se ni sporazumi o budućoj ostavini. U skladu s člankom 4:4 stavkom 2. Građanskog zakonika, sporazumi o raspolaganju, potpunom ili djelomičnom, ostavinom koja još nije prenesena smatraju se ništavima.

2 Treba li ga registrirati i na koji način?

Javni bilježnik koji je sastavio oporuku mora registrirati te informacije prvog sljedećeg radnog dana u Središnjem registru oporuka (CTR).

Vidi i sljedeće: <http://www.centraaltestamentenregister.nl/>. Informacije o čuvanju, registriranju i pretraživanju oporuka dostupne su i na web-mjestu Europske mreže registara oporuka (ENRWA) u odjeljku o bitnim informacijama. <http://www.arert.eu/>

3 Postoje li ograničenja slobode raspolaganja imovinom zbog smrti (npr. nužni dio)?

Samo potomci preminule osobe (djeca, ili ako su djeca već umrla, njihova djeca) imaju pravo na nužni dio. Ni bračni drug ni preci preminule osobe nemaju pravo na nužni dio. Iznos nužnog dijela odgovara polovini ostavine, vidjeti članak 4:64 Građanskog zakonika. Ako potomak zatraži svoj nužni dio, više ga se neće smatrati nasljednikom nego vjerovnikom.

4 Tko nasljeđuje i koliko u slučaju izostanka raspolaganja imovinom zbog smrti?

Ako oporuka ne postoji, za različite su scenarije primjenjiva sljedeća načela:

Ako preminula osoba nije bila u braku i nije imala djece, roditelji, braća i sestre u pravilu nasljeđuju jednake dijelove, pri čemu svaki roditelj nasljeđuje barem četvrtinu.

Ako preminula osoba nije bila u braku, ali je imala djecu, ostavina se ravnomjerno dijeli među djecom.

Ako je preminulu osobu nadživio bračni drug, ali nije imala djece, posljednji preživjeli bračni drug nasljeđuje cjelokupnu ostavinu.

Ako su preminulu osobu nadživjeli bračni drug i djeca, ta djeca i bračni drug nasljeđuju jednake dijelove, ali preživjeli bračni drug raspolaže ostavinskom masom. Ostavina se likvidira u ime bračnog druga. Svako će dijete, u svojstvu nasljednika, imati zakonsko pravo na novčano potraživanje od preživjelog bračnog druga. Novčano potraživanje odgovara udjelu tog djeteta u ostavini. Potraživanje je izvršivo ako preživjeli bračni drug proglašio stečaj ili je u postupku restrukturiranja dugovanja (vidjeti i Zakon o restrukturiranju duga fizičkih osoba (*Wet schuldsanering natuurlijke personen*) ili ako umre (članak 4:13 Građanskog zakonika).

Isto je postupanje s bračnim drugovima i registriranim partnerima.

5 Koje je tijelo nadležno:

5.1 u slučajevima nasljeđivanja?

5.2 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju nasljedstva?

5.3 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju legata?

5.4 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju nužnog dijela nasljedstva?

Javni bilježnik u Nizozemskoj nadležno je tijelo kad je riječ o nasljednom pravu. Stranke mogu odabrati javnog bilježnika neovisno o posljednjem mjestu prebivališta preminule osobe.

Nasljednik ima tri mogućnosti. Ako želi jednostavno prihvatiti nasljedstvo, može to učiniti, prešutno ili izričito, bez poduzimanja posebnih radnji. Posljedica prihvaćanja nasljedstva ta je da nasljednik osobno preuzima svu odgovornost za dugovanja u okviru ostavine. Međutim, nasljednik može svoju odgovornost ograničiti izričitim prihvaćanjem nasljedstva uz uvjet da dugovanja u okviru ostavine nisu veća od koristi koja se njome može ostvariti. Ako se nasljednik želi odreći prava na nasljedstvo ili ga prihvatiti uz uvjet da dugovanja nisu veća od koristi koja se njome može ostvariti, o tome mora dostaviti izjavu sudu. U potonjem slučaju, sud utvrđuje rok za prihvaćanje nasljedstva.

Legate je moguće prihvatiti ili odbiti bez ikakvih posebnih postupaka. U skladu s nizozemskim pravom, za legate nije moguće ograničeno prihvaćanje.

Zakonski nasljednik može se odreći svojeg prava na nužni dio jednostavnim nepreuzimanjem tog udjela. Tim se zakonom ne predviđaju posebne izjave za tu svrhu. Ako se zakonski nasljednici odreknu svojih nužnih dijelova, to je moguće navesti u izjavi.

6 Kratak opis postupka rješavanja nasljedstva sukladno nacionalnom zakonu, uključujući likvidaciju ostavine i raspodjelu imovine (time su uključeni podaci o tomu je li postupak nasljeđivanja pokrenuo sud ili neko drugo nadležno tijelo po službenoj dužnosti)*

U većini slučajeva, a posebno ako je riječ o bračnom ugovoru ili oporuci, za likvidaciju ostavine najprikladnije je zatražiti usluge javnog bilježnika. Svaki nasljednik ili izvršitelj oporuke, ako postoji, može zatražiti usluge javnog bilježnika u Nizozemskoj. Stranke mogu odabrati javnog bilježnika neovisno o posljednjem mjestu prebivališta preminule osobe. Javni bilježnik pomoći će nasljednicima u raspolaganju ostavinom. Utvrdit će tko su nasljednici, a zatim provjeriti postoji li oporuka te savjetovati korisnike o tome trebaju li prihvatiti nasljedstvo ili bi bilo bolje odbiti ga. Sastavlja i popis ostavine te način njezine raspodjele. Može im pomoći i s izvršavanjem njihovih obveza u pogledu poreza. Samo u nekoliko situacija sud ima ulogu u likvidaciji nasljedstva. Do toga može doći ako se osporava likvidacija ostavine ili ako jedan od nasljednika (na primjer ako je riječ o maloljetnoj osobi) nije u mogućnosti brinuti o svojim interesima.

7 Kada i kako osoba postaje nasljednik ili legatar?

U Nizozemskoj ne postoje odredbe o sudskim postupcima u tom pogledu. Međutim, postoji instrument, izjava o nasljeđivanju (*Verklaring van Erfrecht*), vidi članak 4:188 Građanskog zakonika, koji izdaju nizozemski javni bilježnici (vidjeti članak 3:31 Građanskog zakonika) svim uključenim strankama, a posebno nasljednicima. Izvršitelj oporuke može isto tako zatražiti izjavu o nasljeđivanju. U izjavi o nasljeđivanju javni bilježnik, na temelju svojih ovlasti, imenuje osobe koje imaju pravo na nasljedstvo, navodi njihove udjele u nasljedstvu i, ako je primjenjivo, ime izvršitelja. Izjavom o nasljedstvu nasljednici/izvršitelj mogu se

identificirati dužnicima u okviru ostavine te će moći dobiti pristup stanjima bankovnih računa itd. Javnobilježnička isprava potrebna je za prijenos nekretnina ili prava na nekretninu jednom od nasljednika.

8 Jesu li nasljednici odgovorni za dugove preminuloga i pod kojim uvjetima?

Ako je nasljednik bezuvjetno prihvatio nasljedstvo, snosi punu odgovornost za dugovanja preminuloga (članak 4: 182. Građanskog zakonika). Ako se nasljedstvo prihvaća podložno popisu ostavine, nasljednik je odgovoran za dugovanja samo ako su obuhvaćena koristima iz ostavine te nije osobno odgovoran.

9 Koji su dokumenti i/ili informacije potrebne u svrhu registracije nepokretne imovine?

Izjava o nasljeđivanju može se upisati u registar nekretnina. Zasebna javnobilježnička isprava potrebna je za prijenos prava na nekretninu ili prava na nekretnini.

9.1 Je li imenovanje upravitelja obvezno ili je obvezno na zahtjev? Koje je korake potrebno poduzeti ako je imenovanje upravitelja obvezno ili obvezno na zahtjev?

U nizozemskom pravu nije predviđeno obvezno imenovanje upravitelja ostavinom.

9.2 Tko je ovlašten za izvršavanje oporuke nakon smrti i/ili upravljanje ostavinom?

Oporučitelj u svojoj oporuci može odrediti izvršitelja koji može likvidirati ostavinu. U slučaju prihvaćanja podložnog popisu ostavine, sud može imenovati posebnog upravitelja.

9.3 Koje ovlasti ima upravitelj?

Izvršitelj imenovan u oporuci uobičajeno ima ograničene ovlasti, u skladu s člankom 4:144 Građanskog zakonika. Može upravljati ostavinom i namirivati dugovanja povezana s ostavinom. Oporučitelj izvršitelju može dodijeliti više prava, na primjer pravo prijena imovine iz ostavinske mase bez dopuštenja nasljednika. Ako je izvršitelj imenovan posebnim izvršiteljem (upraviteljem koji likvidira ostavinu), može prenijeti ostavinu i donijeti sve odluke u pogledu podjele ostavinske mase.

10 Koji se dokumenti obično izdaju sukladno nacionalnom zakonu tijekom ili na kraju postupka nasljeđivanja kojima se dokazuju status i prava korisnika? Imaju li ti dokumenti posebnu dokaznu snagu?

Nasljednici mogu sastaviti dokument o podjeli, u obliku javnobilježničke isprave. To je obvezno ako nasljednik nije pravno sposoban (jer je maloljetna osoba ili osoba pod starateljstvom ili upravljanjem). Javnobilježnička isprava potrebna je za prijenos nekretnina ili prava na nekretnini u Nizozemskoj, vidjeti prethodni odgovor na sedmo pitanje. U svim drugim slučajevima nije potrebno sastavljanje dokumenta o ostavini. Izjava o nasljeđivanju dostatna je za prijenos imovine poput bankovnih računa i druge pokretne imovine.

Posljednji put ažurirano: 01/10/2019

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.